2013-2016 BÖLÜM 3 KURALLARINDAKİ DEĞİŞİKLİKLER ve RASYONELLERİ

(Son versiyon: 14 Aralık 2012 – 23:37)

Bu not, TYF'nin 2013-2016 (Türkçe) Yelken Yarış Kuralları'nda (YYK) Bölüm 3'deki değişiklikleri ve bunların rasyonellerini tanıtır.

Bölüm 3, "Yarış Yapma" veya yarış işlemleri ile ilgili kuralları (Kural 25-36) kapsar. Bu bölümde sadece yarış komitesinin değil, yelkencinin de sorumluluklarını düzenleyen birçok madde olmasına rağmen, "hakem" şapkaları ile bu kuralları tercüme eden TYF elemanları bu bölümü "Yarış Yönetimi" olarak adlandırmışlardı.

2009-2012 ISAF yarış kurallarının TYF tarafından Türkçe'ye tercümesinde bir takım tercüme hataları yapılmıştır. TYF'nin 2013-2016 YYK baskısında bu hataları düzelteceği varsayılabilir. Bir kuralın anlamını saptıran tüm tercüme hataları ve/veya bu hataların düzeltilmiş halleri de, bu notta altları çizilmiş olarak gösterilmiştir. Anlam sapması yaratmayan tercüme hataları burada belirtilmemişlerdir. Belirli bir tanımlaması olan kelimeler (kural kitabında da olduğu gibi) *italik* font ile gösterilmiştir. Özellikle vurgulanan kelimeler **kalın** font ile belirtilmişlerdir.

Bu not sadece yarış işlemlerindeki değişiklikleri açıklar ve değişen kuralların eski şekillerini bir bütün olarak aktarmaz. Kurallarda yapılan yenilikler hariç, kuralların yeni hallerini de bir bütün olarak aktarmaz. Dolayısıyla kuralları hatırlamıyorsanız, bu notun 2013-2016 (veya 2009-2012) Yarış Yönetimi kuralları ile birlikte (de) okunması tavsiye edilir. Hukuki bir metin olduğu için, bu notun dili biraz ağırdır ve notun çok dikkatle, kelime kelime okunması gerekir. Bu dilin yoruculuğu için ilgili yelkenseverlerden şimdiden özür dilerim.

Kural 25'te, "**Yarış İlanı, Yarış Talimatları**" ve "**İşaretler**" kuralları iki ayrı alt-madde olarak yazılmış, bir de yeni bir alt-madde olarak, yarış komitesinin görsel işaret olarak ya bir flama, ya da "görüntüsü benzer" başka bir nesne kullanabileceği yeniliği getirilmiştir. Örneğin, bir sonraki ayağı değiştirme işareti olan "C" bayrağınız yoksa, bir kartonu veya plakayı, vs. "C" bayrağının renklerinde boyayıp kullanabilirsiniz.

Bu kuralın 2009-2012 Türkçe'sinde, yarış ilanı ve yarış talimatları her tekneye "verilmelidir" denmiştir. Oysa esas kuralda, bu dokümanların sadece her teknenin "erişimine sunulması" gerekir.

Kural 26 (**Yarışları Başlatmak**) daha organize bir şekilde aktarılmıştır, ama içeriği değişmemiştir.**Kural 27**'de de (**Start İşaretinden Önce Yarış Komitesinin Diğer Uygulamaları**) ISAF hiçbir değişiklik yapmamıştır. Ancak, Kural 27.1'nin ve 27.3'ün parantez arasındaki açıklamalarının bozuk Türkçeleri belki yeni YYK'da değiştirilecektir.

Kural 28'de (**Yarış Rotasında Seyretmek**) en önemli değişiklik, 2001-2004 kurallarında olan ve 2005'te kaldırılan (ve 2005-2008 ve 2009-2012 kurallarında da olmayan) yarış rotasında seyretmemiş olan bir teknenin bu hatasını ancak "**finiş yapmadan önce**" düzeltebileceği şartının yeniden konulmasıdır. (NOT: Finiş yapmanın tanımımındaki değişiklikleri de gözden geçirin. Bkz. Kaynak (2).)

Kural 28'de ikinci önemli değişiklik, hangi şartlarda bir şamandıranın iki tarafından da geçilebileceğinin kısıtlanmasıdır. Eski kurallarda, bir tekne "bulunduğu ayağı" başlatmayan, sınırlamayan veya bitirmeyen bir *şamandırayı* iki tarafında da bırakabilirdi. Yeni kuralda, "bulunduğu ayağı" terimi "**seyrettiği ayağı**" terimi ile değiştirilmiştir. Bu, esaslı bir değişikliktir. Eski kuralda, *şamandıraların* iskelede bırakıldığı bir sosis rotada rüzgarüstü ofset *şamandırasını* unutup doğrudan rüzgaraltı *şamandırasına* yönelmiş bir tekne henüz yarışın "pupa ayağında" sayılmayıp, rüzgaraltı *şamandırasını* sancağında bırakıp, kaçırdığı ofset *şamadırasına* yönelebilirdi. Yeni kurallarda, emniyete öncelik verilerek, o teknenin yarışın pupa ayağında **seyrediyor olması** onu rüzgaraltı şamandırasını tüm diğer tekneler gibi iskelede bırakıp dönmeye mecbur kılıyor.

Üçüncü olarak, Kural 28'in yurt dışında "**sicim kuralı**" adıyla bilinen maddesi değiştirilmiştir. Yarış rotasında seyretmiş olmanın litmus testi sayılan dümen izinde gerilen bir sicimin, (her şamandıranıngereken tarafından geçmesi şartına ilaveten) her dönüş *şamandırasına* değmesi şartı artık kuraldan çıkarılmıştır. Çünkü tipik (sosis, üçgen, trapezoid) rotalarda, (yukarıda parantez içindeki) ilk şart yerine getirilmişse, ikinci şart da yerine gelmiş olur.

Teknelerin bir dönüş *şamandırasını* parkur dışına doğru bırakmasını isteyen bazı alışılmamış yarış rotalarında ise, gerilen sicimin o dönüş *şamandırasına* değmesi için *şamandıranın* etrafında bir tur dönmek gerekirdi. Ancak kalabalık yarışlarda böyle rotalar çok tehlikelidirler. Dönüş *şamandırasına*sicimin değmesi şartının kaldırılmasıyla, parkurun dışına doğru bırakılacak bir *şamandıra* etrafında bir tur atmak yarış rotasında seyretmiş olmak için gerekmeyecektir.)

Son olarak, Kural 28'in alt-maddeleri daha mantıklı bir sırada sunulmuştur. "Sicim kuralı" kısmı ayrı bir alt-madde yapılmıştır.

Kural 28'in Türkçesinde, TYF tercümanları *şamandırayı* "geçmek" yerine, (sanki her *şamandıra* bir dönüş*şamandırasıymış* gibi) *şamandırayı* "dönmek" tabirini kullanmışlar. Ayrıca, şamanıranın bırakılması "gereken tarafı", sanki bir tahmin söz konusu imiş gibi, "öngörülen taraf" olarak tercüme etmişlerdir. Bunların da 2012-2016 baskısında düzeltilmiş olacağını umuyoruz.

Kural 29.1'de (**Ferdi Geri Çağırma**) eski kural, X bayrağının indirilebilmesi için bütün önce başlayan teknelerin **aynı anda** start hattının start öncesi tarafında **olmalarını** gerektiriyordu. Bu, tabi ki asıl istenen şey değildi. Yeni kurallarda, bütün önce başlayan teknelerin hepsinin **bir ara** start hattının start öncesi tarafına **dönmüş olmaları** gerektiği açıklığa kavuşturulmuştur.

Kural 30'da (**Start Cezaları**) ve **31**'de (**Şamandıraya Dokunmak**) ISAF hiçbir değişiklik yapmamıştır, ve Türkçe'lerinde burada bahsetmeye değer, anlam saptıran tercüme hataları da yoktur.

Kural 32 (**Starttan Sonra Kısaltma ve Abandone**) ISAF tarafından değiştirilmemiştir, ama Türkçe kuralın ivedilikle düzeltilmeleri gerekir. Asıl ISAF kuralında, "start işaretinden sonra bir yarış komitesi başka planlanmış yarışların yapılabilmesi için rotayı kısaltabilir, veya ...
(a) ...
(b) ...
(c) herhangi bir teknenin zaman sınırı içinde finiş yapmasının kuşkulu olduğu yetersiz rüzgarlarda,
(d) konumunda olmayan bir *şamandıra* yüzünden, veya
(e) yarışın adilliğini doğrudan etkileyecek herhangi bir sepepten dolayı,
yarışı kısaltabilir veya *abandone* edebilir."

TYF tercümanları bu kuralın Türkçe'ye tercümesini şöyle yapmışlardır: "Start işaretinden sonra yarış kurulu, ...
(a) ...
(b) ...
(c) herhangi bir teknenin zaman sınırı içinde finiş yapmasını engelleyecek yetersiz rüzgar,
(d) yeri değişmiş bir *şamandıra*, veya
(e) yarışın dürüstlüğünü doğrudan etkileyecek bir sebep
nedeni ile yarışı *abandone* edebilir veya başka planlanmış yarışların yapılabilmesi için rotayı kısaltabilir."

Farklar nedir? Türkiye'de, (a)-(e) nedenlerinin hiçbiri dolayısıyla rota kısaltılmaz. ISAF kurallarına göre ise kısaltılabilir! Bu önemli tercüme hatası mümkün olan en kısa zamanda düzeltilmeli ve yarış komiteleri ona göre eğitilmelidirler. İkinci olarak, İngilizce kuralda yarışı kısaltmak veya *abandone* etmek için bir*şamandıranın* orjinal yerinden sürüklenmiş olması ("yerinin değişmiş olması") gerekmez. Şamandıranın ilk konumunun bile yanlış olması yeterli sebeptir. Üçüncü olarak, İngilizce kuraldaki müsabakanın adiliyetikavramı ile Türkçe kuraldaki yarışın dürüstlüğü kavramları çok değişik kavramlar olabilirler. (Örneğin, rüzgarüstü ayağı rüzgara 35 derece bir açıyla konumlanmış bir parkur, hiçbir zaman "adil" değildir, ama "dürüst" olabilir.) Dördüncü fark ise, İngilizce kuralda rüzgarın yetersiz olacağı kuşkusu yarışı kısaltmak veya *abandone* etmek için yeterliyken, Türkçe kuralda yarış (kısaltılamaz ve) kesinlikle rüzgarın yetersiz olacağı belli olana kadar da *abandone* edilemez.

Kural 33'de (**Rotanın Bir Sonraki Ayağını Değiştirmek**) tek değişiklik, sancak veya iskele tarafına doğru yapılacak değişikliklere işaret etmek için kulanılan yeşil ve kırmızı üçgenlerin bir bayrak veya tahta olması zorunluğunun yeni kurallarda kaldırılmasıdır.

Kural 34'de (**Eksik Şamandıra**) ISAF bir değişiklik yapmamıştır, fakat Türkçe kurallarda tercümeyi düzeltmek için bir değişiklik yapmak gerekecektir. Bir defa, YYK'da 34(a)'nın bir kısmı 34(b)de yazılmıştır, ve bu düzeltilmelidir. Aksi takdirde, eksik şamandıra yerine benzeri

görünümde bir şamandıra konulduysa asıl İngilizce kurallarda tekrarlanan seda işaretleri verilmezken, Türkçe kurallar tekrarlanan seda işaretlerini gerektirir. İkinci olarak da, eksik veya yerinde olmayan *şamandıra* yerine ikame edilen, ona benzemeye mecbur olmayan (ve M bayrağı taşıyan) şey YYK'da "bir *şamandıra* veya tekne" olarak kısıtlandırılmışsa da, asıl İngilizce kuralda herhangi bir "nesne" olabilir. (Ayrıca, TYF tercümanları kural 34'e "Kaybolan Şamandıra" demiş, ve kuralın içinde de, asıl kastedilen "eksik/noksan/atlanmış" yerine, "kaybolmuş" kelimesini kullanmışlar.)

Kural 35 ve **36**'da hiçbir değişiklik yoktur, ve kural anlamını değiştirecek tercüme hataları da yoktur.

Özet ve Sonuçlar:
2013-2016 Yelken Yarışı Kurallarındaki Tanımlamalarda, Temel Prensiplerde, ve Bölüm 1 ve 2 kurallarında karşılaşacağımız değişiklikler, başka notlarda anlatılmıştı. (Bkz., Kaynaklar, (1) ve (2).) Özet olarak, "*taraf*" ve "*kural*" terimlerindeki bazı teknik değişiklikler haricinde, ISAF altı tanımda toplam 10 değişiklik, toplam 8 kuralda da 25 değişiklik yapmıştır. Ayrıca, bu kısımlarda TYF toplam 39 (anlam saptıran) tercüme hatası yapmıştır. Bu notta odaklanılan Bölüm 3'teki 25. – 35. kurallarda ise, ISAF toplam 4 kuralda 6 değişiklik yapmıştır. Ayrıca, bu bölümde toplam 5 kuralda 11 (anlam saptıran) tercüme hatası teşhis edilmiştir. Bu tercüme hatalarının da en az bir kısmı 2013-2016 YYK'da (makulen mümkünse/mümkün olan en kısa zamanda) düzeltilecektir... inşallah.

Düzeltmeler veya yorumlar için: sevket.gunter@boun.edu.tr
Şevket Günter
Laser 134145, 184778
K.Y.K.

KAYNAKLAR:

1. "Study Version of the Racing Rules for 2013-2016", ISAF.
2. "2013-2016 Yelken Yarış Kurallarında Önemli Tanımlamalardaki Değişiklikler", Günter, Ş. (2012) Çalışma Notu, Kalamış Yelken Kulübü, İstanbul.
3. "2013-2016 Bölüm 1 ve 2 Kurallarındaki Değişiklikler ve Rasyonelleri", Günter, Ş. (2012) Çalışma Notu, Kalamış Yelken Kulübü, İstanbul.